

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. spalio 16 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski (kolegijos pirmininkas), Egidijos Tamošiūnienės ir Agnės Tikniūtės, susipažinusi su 2023 m. rugsėjo 28 d. paduotu atsakovės likviduojamos dėl bankroto uždarnosios akcinės bendrovės „Paranitas“ nemokumo administratorės mažosios bendrijos „Nemokumas ES“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. liepos 20 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. liepos 20 d. nutartimi paliko nepakeistą Vilniaus apygardos teismo 2023 m. birželio 5 d. nutartį, kuria teismas nutraukė UAB „Paranitas“ nemokumo (bankroto) bylą ir įpareigojo nemokumo administratorę per 10 dienų nuo nutarties įsiteisėjimo dienos perduoti UAB „Paranitas“ valdymo organams įmonės dokumentus, sudarant perdavimo–priėmimo aktą. Teismas paliko nenagrinėtą nemokumo administratorės prašymą priteisti UAB „Paranitas“ 9203,96 Eur neapmokėtas UAB „Paranitas“ bankroto proceso išlaidas (žalą) iš už tyčinį UAB „Paranitas“ bankrotą atsakingo asmens K. B.

Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad ta aplinkybė, kad bendrovės bankrotas pripažintas tyčiniu, nereiškia, kad negali būti taikomos Juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 78 straipsnyje įtvirtintas bankroto bylos nutraukimo pagrindas. Ginčo dėl to, kad su visais įmonės kreditoriais yra atsiskaityta, o suinteresuotas asmuo K. B. atsisakė savo finansinio reikalavimo, nėra. Byloje ginčas kilo dėl administravimo išlaidų, kurios nemokumo administratorės teigimu, yra neapmokėtos, todėl atsakovės bankroto byla negalėjo būti nutraukta. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad atsakovės administravimo lėšos faktiškai yra apmokėtos, todėl yra pakankamas faktinis ir teisinis pagrindas nutraukti UAB „Paranitas“ nemokumo (bankroto) bylą, remiantis JANĮ 78 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais (apeliacinės instancijos teismo nutarties 36, 45 punktai).

Apeliacinės instancijos teismas taip pat nurodė, kad JANĮ 77 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad teismas, priėmęs nutartį nutraukti bankroto bylą, ta pačia nutartimi nustato nemokumo administratoriui priklausančią kintamojo atlygio už bankroto proceso administravimo rezultatus dalį, proporcingą atliktų darbų apimčiai. Taigi, nemokumo administratoriui priklausančio kintamojo atlygio už bankroto proceso administravimo rezultatus klausimas sprendžiamas kartu su bankroto bylos nutraukimo klausimu, o atlygio dydį teismas įvertina, atsižvelgęs į faktiškai atliktų darbų apimtį. Nagrinėjamu atveju sumų, kurias suinteresuotas asmuo sumokėjo kreditoriams, išieškojimo veiksmų nemokumo administratorė neatliko, todėl nėra pagrindo kintamojo atlygio dalį skaičiuoti ir nuo sumų, kurios buvo sumokėtos bendrovės kreditoriams padengiant jų finansinius reikalavimus. Todėl nemokumo administratoriui 5440,40 Eur kintamasis atlygis nepriklauso (apeliacinės instancijos teismo nutarties 46–49 punktai).

Kasaciniu skundu atsakovės likviduojamos dėl bankroto uždarnosios akcinės bendrovės „Paranitas“ nemokumo administratorė mažoji bendrija „Nemokumas ES“ prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. liepos 20 d. nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Nemokumo administratorės mažosios bendrijos „Nemokumas ES“ kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Kasaciniame skunde keliamas klausimas, kad apeliacinės instancijos teismas nepripažindamas bankroto administratoriaus teisės į kintamąjį atlygį, netinkamai aiškino ir taikė JANĮ 77 straipsnio 8 dalies nuostatą, skundžiamoje nutartyje nusprenddamas, jog pagal šią nuostatą atsižvelgtina tik į faktiškai bankroto administratoriaus atliktų darbų apimtį, bei pažymėdamas, jog bankroto administratoriui jau buvo nustatytas ir išmokėtas 3650 Eur bazinis atlygis (apeliacinės instancijos teismo nutarties 48 punktas). Tiek JANĮ 77 straipsnio 8 dalies nuostata, tiek JANĮ 73 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostata kintamąjį atlygį aiškiai susieja su bankroto proceso administravimo rezultatu. Nagrinėjamu atveju bankroto byloje buvo atsiskaityta su visais bendrovės kreditoriais, tačiau tik po to, kai bankroto administratoriaus inicijuotame procese bendrovės bankrotas buvo pripažintas tyčiniu, o atsiskaitymą su kreditoriais atliko dėl tokio tyčinio bankroto sukėlimo kaltu pripažintas asmuo – buvusi bendrovės vadovė bei esama jos akcininkė K. B.
2. Bankroto administratorius kintamąjį atlygį apskaičiuoja pagal pajamas, kurias sudaro į kreditorių sąskaitą įmokėtos sumos; o teismas nustato bankroto administratoriui priklausančią atlygio dalį už bankroto proceso administravimo rezultatus. Aiškinant priešingai ir teigiant, jog bankroto bylos nutraukimo atveju bankroto administratorius įgyja teisę į kintamąjį atlygį, tik kaip apskaičiuotiną pagal bankroto proceso pajamas, kurias sudaro į kreditorių sąskaitą įmokėtos sumos, JANĮ 77 straipsnio 8 dalies nuostata, numatanti teismo prerogatyvą tokį atlygį nustatyti pagal bankroto proceso administravimo rezultatus, proporcingą atliktų darbų apimčiai, taptų beprasmiška ir perteklinė.
3. Nagrinėjamoje byloje, atsižvelgiant į sandorius, kurių pagrindu buvo apmokėti kreditorių finansiniai reikalavimai, priginti, tikslą ir

paskirti, t. y. jog dėl tyčinio bankroto veiksmų bendrovėje nelikus turto, iš kurio kreditorių reikalavimai galėtų būti patenkinti, atsakingas už tyčinį bankrotą asmuo apmoka bendrovės skolą vykstant bankroto procesui, tokie apmokėjimai priskirtini prie bankroto proceso metu gautų bankrutuojančios įmonės (bendrovės) lėšų, iš kurių kreditorius privalo proporcingai prisidėti prie bankroto administravimo išlaidų dengimo. Vienas iš kasacinio teismo praktikos pavyzdžių, kuomet tiesioginis kreditorinio reikalavimo (bankrutuojančio juridinio asmens skolos) padengimas buvo įvykdytas trečiojo asmens, ne per bankroto procedūras, tačiau pripažintas bankroto proceso metu gautomis lėšomis, nuo kurių apskaičiuotina ir proporcingai dengtina bankroto proceso išlaidų dalis, yra Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020-06-17 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-190-1075/2020.

4. Pirmosios instancijos teismas dalį buhalterinių paslaugų išlaidų nepripažino pagrįstomis. Tokia teismo pozicija neatitinka kasacinio teismo praktikos, disonuoja su tarptautinėje praktikoje pripažįstama administravimo išlaidų (reikalavimų) samprata bei pažeidžia JANĮ 73 straipsnio „Bankroto proceso išlaidos ir jų sudėtis“ nuostatas.

5. Dėl išlaidų teisinėms paslaugoms (ne)pripažinimo pagrįstomis proceso administravimo išlaidomis – jų nepripažino pagrįstomis pirmosios instancijos teismas, nors tokios išlaidos galėtų būti laikomos tinkamomis, nes susijusios su bankroto byla, dalis jų patirtos tyčinio bankroto nustatymo procese. Į bylinėjimosi išlaidų sampratą įeina ir išlaidos teisinei pagalbai apmokėti, nepriklausomai nuo bylos rezultato ir bylinėjimosi išlaidų (ne)priėmimo, tačiau vertinant jų pagrįstumą ir būtinumą. Šiame procese bankroto administratoriaus patirtas bylinėjimosi išlaidas teismai nepagrįstai nepripažino bankroto administravimo išlaidomis dėl to, jog jos nebuvo susijusios su kreditorių turtinių interesų gynimu.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesiniais sprendimais, jų motyvais ir motyvų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, pagal keliamus kasacinio skundo klausimus kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Egidija Tamošiūnienė

Agnė Tikniūtė